

VÅR BESPARING

LIMA
BESPARINGSSKOG

TRANSTRANDS
BESPARINGSSKOG

Invigning

Ejforsen
Kraftstation
REN KRAFT

Missa inte vår
Frågetävling

**Rädda språket
med AI**

**Nu har du chansen att
provspela kyrkoorgel**

Balansövningar

Transtrandsmål!

Hej och välkommen till Sommarens utgåva av Vår Besparing.

I den här utgåvan har vi en annons som presenterar alla detaljer kring återinvigningen av *Ejfforsens kraftstation*. Det här blir sommarens stora familjeevent för oss i Lima och Transtrand. Missa inte detta.

Vi vidareutvecklar också vår artikelserie som berör *Lima- och Transtrandmålet* och hur vi med gemensamma ansträngningar kan rädda vårt traditionella språk. Vi har nu startat upp ett projekt där vi tar hjälp av AI för att rädda språket.

I Lima byggs *nya bostäder* och på fjället bygger vi *hotell mellan Tandådalen och Hundfjället*. Bland mycket annat hittar Du vår tävling där Du kan vinna fina priser från inredningsbutiken form & funktion i Sälen. Lycka till!

Fredrik Eriksson
Förvaltare Lima- och Transtrands Besparingsskogar

Ansvarig utgivare: Fredrik Eriksson,
Vår Besparing, 780 64 Lima.
Tel 0280-55088. besparingsskog@limaskog.com
Produktion: Mediahuset AB, 780 64 Lima.
Tel 073-845 41 31. mediahus@telia.com.
Layout: B. Losbjer Tryck: STUARTprint Avesta

Jordägarstämmor

Onsdag 27 maj kl. 18.00
Folkets Hus, Limedsforsen
Vi bjuder på fika
Välkommen

Torsdag 28 maj kl. 18.00
Olnispagården
Vi bjuder på fika
Välkommen

Kiryl och Thomas bjuder in ungdomar i Lima och Transtrand

Kom och snacka musik med oss och testa spela kyrkoorgel.

Pukor och trumpeter, Steinwayflyglar och fantastiska fioler i all ära, men kyrkoorglarna spelar ändå i en helt egen division vad gäller instrumentbyggen. I de flesta kyrkorna i landet står dessa ofattbart påkostade musikmycken och orglarna i Lima, Rörbäcksnäs och Transtrands kyrkor anses också hålla mycket hög kvalitet. Lägg därtill att våra båda kantorer Kiryl Herold och Thomas Andersson vet hur man får instrumenten att fylla kyrkorna med förtrollande vackra toner.

Flyttade från Ukraina

Kiryl och hans familj flydde till Sverige från krigets Ukraina på våren 2022. Barnen Svitlana tretton och Olexandra fyra år och hustrun Ludmila kom först och Kiryl på sensommaren. I början fick Kiryl några korta anställningar i kyrkor i södra Sverige, men han gav sig inte och sökte över hela landet tills han fick napp och fast anställning i Lima. Kiryl är en fantastisk pianist med gedigen musikalisk utbildning och erfarenhet.

Kiryl och Thomas framför orgeln i Lima kyrka.

”Hela familjen trivs fantastiskt bra i Lima och jag har jättefin hjälp av både min kollega Thomas och de andra som arbetar i kyrkorna i Lima, Rörbäcksnäs, Transtrand, fjällkyrkorna och kapellet i Sörsjön” sä-

ger Kiryl. ”Det är en fröjd att spela på instrumenten i vår bygd. Orgeln i Lima är ett mästerverk, med några pipor kvar från den gamla orgeln från 1800-talet”.

Godkänd orgel

”År 1879 hade Perbjörs Per Larsson Björling fullbordat en ny orgel till kyrkan som församlingen beslutat inlösa då den blev färdig,” berättar Thomas Andersson, även han kantor i bygden. ”Förutsättningarna var att orgeln skulle vara godkänd av en musikedirektör och orgelbyggare och icke kosta mer än 8.000:-. Om orgeln ej blev godkänd så skulle Björling på egen bekostnad montera ner orgeln och återställa läktaren i sitt gamla skick...”

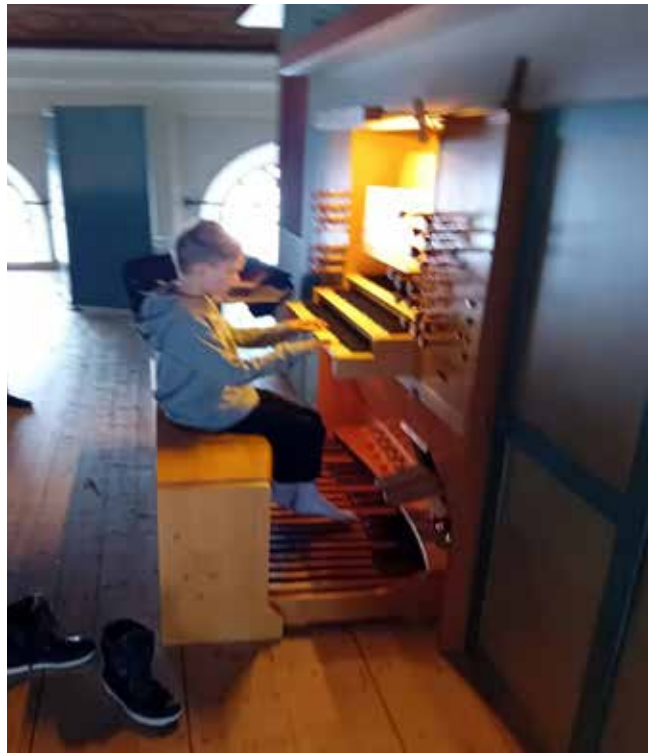
Ja, den blev godkänd.

Julevangeliet på Limamål

Thomas är uppväxt i Lima och har sedan omfattande musikstudier i bland annat cello och orgel jobbat på olika ställen i landet, men han gläds mycket över att nu fått tjänst i Lima och fått komma hem. ”Någon sa att ”Ingen har sådan hemlängtan som en Dalmas” och frågar Du mej så stämmer det”, säger Thomas och ler. ”Just nu bor jag i Malung, men jag hoppas framgent få hitta något boende och flytta hem till mitt Lima”, säger Thomas, som väldigt gärna pratar Limamål så fort minsta tillfälle ges. ”Ja”, säger Thomas och skrattar. ”Limamålet ligger mej varmt om hjärtat och jag läste faktiskt Julevangeliet på Limamål i Julas. Det gillades förstås i Lima så jag testade även uppe i fjällkyrkorna och såg till en början frågande blickar men som efter ett tag lyste upp och gav mej nickande respons. Vårt språk är oerhört viktigt för oss själva, men det är även en fin upplevelse för våra besökare att få insikt i att vi faktiskt har ett eget unikt språk”.

Barnen sjunger klockrent

Kiryl och Thomas tycker om och hyllar varandra och de utvecklas i musiken gemensamt samtidigt med arbetet i kyrkorna och barn- och ungdomsverksamheten. ”Barnkörerna i Lima sjunger så rent och fint med härliga röster. Det är en ren fröjd att få utveckla deras kunnande”, säger Thomas. ”Både jag och Kiryl ser en stor potential i musicerandet i våra bygder. Kiryl kommer från en värld där barndomen präglades av musik. Han övade faktiskt fem-sex timmar varje dag när han var 8-9 år och är en ytterst kompetent pianist som har lång erfarenhet av kyrkomusik och barnverksamhet”.

*Gustav Ebers testade orgeln i Lima kyrka.
”Skitkul” ...*

Både Kiryl och Thomas vill försöka nya grepp för att få unga att se lyckan i musik. Som en spännande idé kommer man med inledning nu i slutet av Maj att bjuda in alla barn i mellan- och högstadiet från Rörbäcksnäs Sälen och Lima att komma och prata musik som man själva gillar. ”En första träff och ”Öppet Hus” blir i Lima kyrka den 1/6 kl 16.00, säger Thomas. ”Som en liten booster erbjuds alla att provspela den mäktiga kyrkorgeln. En garanterad upplevelse för både nybörjare och de som redan spelar.”

Måndagen den 6:e Juni är alltså alla välkomna om man bara vill få lite insikt i vad en orgel är. Det vi sedan erbjuder från hösten är fri undervisning på orgel för elever från årskurs 4 och uppåt, – i mån av plats. Du som bor i Sälen/Transtrand eller Rörbäcksnäs kan anmäla att du är intresserad, så kan vi vid tillfälle komma till din kyrka avslutar Thomas..

Miss inte tillfället!

Du anmäler ditt barn till att snacka musik med två riktiga proffs och dessutom genom deras hjälp får var och en provspela ett otroligt instrument. En Fantastisk upplevelse. Missa inte det här. Tel Thomas 0280 593112 mail: thomas.andersson2@svenskakyrkan.se

Lima Besparingsskog bygger

Som vi nämnt tidigare i Vår Besparing så arbetar Lima Besparingsskog med ett hotell mitt mellan Tandådalen och Hundfjället. Hotellbygget startade nu i år efter påskhelgen med markarbeten och urgrävning för källarvåning.

”Förberedande betongarbeten och gjutning av platta på mark kommer ske under våren” berättar Fredrik Eriksson, förvaltare Lima och Transtrands Besparingsskogar..

”Stomresning startar efter semestern och vädertät ytterfasad skall vara klar under november.

Invändiga byggarbeten ska vara klara under vintern och våren 2027. Montering av inredning och möblering under hösten 2027. In- vigung och öppning under december 2027”.

Byggentreprenör är Consto AB med huvudsäte i Karlstad. med hjälp av många underentreprenörer från närområdet. Scandic Hotels blir hotelloperatör och har tecknat

Visionsbild över hur Stjärnvägen kan komma att se ut i framtiden.

ett 20-årigt hyresavtal med fastighetsägaren Lima Besparingsskog.

Parallellt med uppförandet av hotellbyggnaden pågår en försäljningsprocess av övrig tomtmark i området runt Stjärnvägen. Framtagande av marknadsföringsunderlag är färdigt för påseende.

Bilverkstaden

som bara byter ut trasiga delar...

På nedre våningen av fastigheten i Östvalla ligger liksom tidigare bilverkstaden Malung-Sälens Däck- och Bilservice AB, för oss lite äldre, Bil & Smide. Ansvarig för driften är Hans Persson som tillsammans med Emil Persson driver verksamheten året runt. Vintertid är också Martin Berg från Malung anställd. Lokalerna äga av Transtrands Besparingsskog men hyrs av Stefan Backola som äger företaget Malung-Sälens Däck- och Bilservice.

”Vi har fullt upp under vinterhalvåret men under sommaren när turisttrafiken minskar lättar det något”, säger Hans. ”Vi reparerar och utför service på snart sagt alla bilar, byter däck och monterar extraljus. Biltillverkarna gör det dock svårare och svårare för de verkstäder som inte är märkesbundna. Ju nyare bil desto mer specialverktyg och delar behövs, men än så länge klarar vi det mesta”. Alla tre har även privat ett stort intresse för

På bilverkstan jobbar från vänster: Martin Berg, Emil Persson och Hans Persson

bilar och skruvande, så kunskaperna och viljan har funnits egentligen ända sedan barnsben. På några år har grabbarna i Östvalla skaffat sig ett välförtjänt gott rykte, något som är oerhört viktigt i branschen. ”Vi byter bara ut trasiga delar” säger Hans och skrattar. ”En för oss viktig grundinställning och affärsidé som gett oss många kunders förtroende”.

ÅTERINVIKNING

av

EJFORSEN KRAFTSTATION

Kom och fira med oss. Vi Bjuder – Du Trivs!

UNDER DAGEN

GB-gubben
delar ut glass
till alla!

LÖRDAG
30 MAJ

KL 11.00-15.00

Kom i god tid!

– Vi bjuder på mat och dryck! –

InviGning kl 12.00 Visning av kraftstationen hela dagen

Flugfiske och flugfiskebindning Instruktörer på plats

Utställare Malungs Elnät och DalaKraft är på plats.

Aktiviteter

Tipspromenad, fiskdamm, prova skogsmaskin, veteranbilar, etc.

Prova på och tävla!

Vinn en radiostyrd båt

PRISUTDELNING 14.00

R/C-båtar, fiskeutrustning,
flytvästar, termosar, böcker m.m.

Musik - Trysil og Ljördalen musikkorps

P PARKERING

I Sörsjön med buss till området.

2 km söder om Ejforse stor parkering
med bussanslutning.

Brunsågsvägen (400 meter från Ejforse)
är enkelriktad. Parkera i höger fil.

Följ parkeringsvakternas anvisningar!

Välkommen till en härlig fest för hela familjen!

Kom gärna klädd i folkdräkt, festkläder och arbetarkläder modell äldre.

Rädda vårt språk med AI

I förra utgåvan av *Vår Besparing* lyfte vi hur viktigt det är att vi, liksom Älvdalen, tar ett samlat grepp för att rädda vårt språk. Det handlar inte bara om en dialekt, utan om vårt kulturarv. Om vi inte agerar riskerar vi att förlora en unik del av vår historia. Nu kan vi berätta om nya initiativ som förhoppningsvis bara är början på ett större arbete för att lyfta och bevara dialekterna i kommunen.

Transtrands hembygdsförening har gett ut boken *Transtrandsmål*. Det är ett imponerande arbete där ord, uttryck och meningar har dokumenterats under flera års tid. Första upplagan sålde slut direkt, och boken finns nu i en andra upplaga på Olnispagården i Sälen.

Det här är ett viktigt initiativ. Men en bok räcker inte för att hålla ett språk levande.

Därför startas nu ett AI-pilotprojekt. Transtrands Besparing har gått in med en del av finansieringen som ett första steg.

Sören Larsson, Sune Jansson, Torsten Hansson, Erik Åke Tranberg, Barbro Samuelsson, Inga-Lill Johnsdotter och Inger Nilsson Böhl är språkgruppen som har arbetat med boken. Illustrationer och omslag: lottaart.se

Med hjälp av den senaste AI-teknologin kan språket kartläggas och bevaras för framtida generationer. Trans-

trands hembygdsförening kommer att läsa in över 3 000 ord och meningar från boken. Materialet används för att skapa en första AI-modell som kan översätta mellan svenska och transtrandsmål.

Efter pilotfasen kan modellen vidareutvecklas för att förstå och tala språket flytande. Det handlar om att analysera språkets struktur och låta AI lära sig dess rytm, logik och särdrag. På sikt öppnar det för nya möjligheter att både bevara och lära ut dialekter.

RI.SE (Research Institutes of Sweden) och AI Fabriken MIMER bidrar med teknisk plattform och AI-kompetens. Isof (Institutet för språk och folkminnen) tillför språkvetenskaplig kunskap. Camilla Flink, med lokal förankring i Lima och Transtrand, leder den digitala utvecklingen.

Tv: Helen Lind ordf. Transtrands Hembygdsförening.

Th: Camilla Flink inför AI som verktyg i kampen med att rädda vårt språk

Om projektet faller väl ut är ambitionen att även inkludera Limamålet. Det krävs också lokalt engagemang från föreningar, skolor och kommunen. Helen Lind Persson, ordförande i Transtrands hembygdsförening, ser entusiastiskt fram emot att projektet kommer igång:

”Samtidigt som vi har boken klar kan vi nu gå vidare med att stärka våra insatser för att bevara språket med hjälp av AI. Det känns fantastiskt att vi nu får tillgång till en teknik som både kan bevara och lära ut.”

Boken *Transtrandsmål* finns till försäljning på Olnispagården och kostar 200:-.

Ett Gott Skratt

I Sälen satt, någon gång under 1950-talet, ett uttråkat gäng ungdomar och funderade på vad man skulle hitta på. Man bestämde sig för att gå och hälsa på Prins Alfred som bodde strax norr om Säl-fjällsgården, på västra sidan om älven. Alfred noterade den påtagliga håglösheten i gänget och liksom för att trösta och rädda upp stämningen sa han. **”Om Er a tråköt pöjker kan Er föl tändi häbbere”.**

Nytt boende downtown Lima

Härliga lägenheter med framsidan mot centrum intill riksvägen och baksidan västerut med balkong i eftermiddagssol.

Det kommunala bostadsbolaget Malungshem har tillsammans med Lima Utveckling AB (Lima Besparingskog) bildat Ungärde Fastighets AB och beslutat uppföra ett nytt bostadshus i Lima centrum. Det nya huset kommer ligga strax norr om Lima Besparingskogs kontor, söder om Coop.

”Den nya fastigheten kommer fylla ett behov som påtalats under en längre tid” berättar Fredrik Eriksson, förvaltare Lima Besparingskog.. ”Åtta nya lägenheter om vardera cirka 70kvm ger möjlighet för både äldre, yngre och inflyttade att bo centralt med både skola, affär och kommunikationer alldeles intill”.

Arbetet med fastigheten påbörjas nu i vår och beräknas vara inflyttningsklart redan under sommaren 2027. ”Från Lima Besparingskogs sida hoppas vi att satsningar av det här slaget ska visa att det finns en framtidstro i bygden” menar Fredrik, ”och vi är inte främmande för att kika på fler liknande satsningar, både här i Lima och i det nya Rörbäcksnäs, -närmsta granne till internationella flygplatsen”.

Viktig träning för de unga

Anneli Morelius har i Ungärdehallen dragit igång något som hon kallar Grundläggande Basträning för Barn. ”Syftet med verksamheten” berättar Anneli, ”är att barn mellan fyra och sju år här på ett lekfullt sätt får prova rörelser som tränar balans och kroppskontroll samtidigt som vi skapar gemenskap och rörelseglädje. Jag hoppas även att vår verksamhet ska bli en finfin möjlighet för barnen att komma in i föreningslivet tidigt och känna sig som en del i Lima IF. Intresset är mycket stort och Anneli har idag mellan femton och trettio barn vid varje tillfälle.

Anmälan: Tel Anneli 0704790521
Tid och plats. Onsdagar kl. 18.00
Ungärde idrottshall

Ella Nygårds- Nyberget klarar alla kornen på huvudet. Mamma Sofie sköter om stationen.

Lima Hembygdsförening

Loppisrunda 24 maj

Utlämning av kartor på Västagar den
klockan 11.00-14.00

Håll utkik efter mer info på sociala medier när det närmar sig.

Nationaldagsfirande

på Västagar den 6 juni klockan 11.00-14.00

Gudstjänst med mycket musik, fika, vårtal, knallar och trevlig samvaro.

Sommarkaféer

onsdagar i juli 16.00-20.00

1 juli bomärken

8 juli musikquiss med stenkakor

15 juli foton

22 juli Limadagen

Öppettiderna kan ändras och det kan tillkomma saker denna dag.

Håll ögonen öppna så får vi se vad som händer.

29 juli mopedkväll

Varmt välkomna!

Moberget i vinter

Vinterns passagerarsiffror för Scandinavian Mountains Airport är trevlig läsning.

Total passagerarökning blev 55 procent. Drygt 37000 passagerare fördelat på 534 flygningar.

Kom till Rörbäcksnäs

18 juni Förberedelser inför midsommarfirandet, vi klär midsommarstången, Hembygdsföreningen bjuder på fika och korv. Alla är välkomna och hjälpa till.

19 juni Midsommarfirande kl 14.00.

Kyrkan inleder med gudstjänst, efter det musik och danslekar runt midsommarstången, servering i Orrstugan, lotteri, barnaktivitet. Välkomna att fira med Hembygdsföreningen.

1 augusti kl 11-16 Hembygdsgdagen

servering av fika i Orrstugan, knallar på plats, försäljning av kolbulle och korv, lotteri, barnaktivitet, tipspromenad för barn och vuxna.

Välkommen till Näset

hälsar Rörbäcksnäs Hembygdsförening

Stiftelsen Mill Märta Minne

Studierande ungdomar på gymnasienivå, som är skrivna i Lima kan ansöka om stipendium för studier.

Föreningar med ungdomsverksamhet inom Lima kan söka bidrag för sin verksamhet. Till ansökan bifogas enkel verksamhetsberättelse.

Blanketter finns på Skolkansliet, Malung, Ungårde skola eller på www.malung-salen.se

Ansökan skickas till Skolförvaltningen senast 30 november.

För upplysningar ring Hans Andersson tel. 070-398 33 08.

Frågetävling

Vår Besparing nr 1, 2026.

Fråga nr 1

När planeras invigning av nya hotellet?

December 2026 X December 2027 2 December 2028

Fråga nr 2

Vad föreslog Prins-Alfred?

Tändi Häbbäre X. Bränn öpp Fjöse 2 Äl ne Bagarstuggo

Fråga nr 3

När har våra ungdomar chansen att provspela orgeln i Lima kyrka?

Sjätte Juni X Första Juni 2. Sextonde Juni

Skicka in de rätta svaren på mail till info@transkog.se eller per post till Mediahuset AB, 780 64 Lima så är Du med i utlottningen av fina priser från inredningsbutiken Form & Funktion i Sälen. 1:a pris är värt 2000:-, 2:a pris 1000:-, 3:e pris 500:-. För att Du ska kunna delta vill vi ha ditt svar senast 8:e juni. Lycka till. Glöm inte uppge Namn, Adress och Telefonnummer:

Vinnarna Besparing Nr: 2 2025

1:a Sara Manfredsson - Orsa. 2:a Hans Holmberg - Lima. 3:e Torbjörn Sivertsen - Sälen.

form&funktion

1	X	2